

Notat

MILJØMINISTERIET

By- og Landskabsstyrelsen

Natur
J.nr. BLS-465-00072
Ref. thfog
Den 4. juni 2008

Hovedindholdet af forslaget til lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet (nødområder for skibe og planer herfor m.v.)

1. Nødområder for skibe og planer herfor

Hovedformålet med lovforslaget er at implementere forpligtelserne i artikel 20 i det såkaldte overvågningsdirektiv, der bl.a. forpligter medlemsstaterne til at udarbejde planer for nødområder og udpege nødområder på havet og i havne, hvortil skibe med behov for assistance kan søge med henblik på at imødekomme fare for forurening og fare for sø- og sejladsikkerheden.

I 2004 forhåndsudpegede Miljøministeriet 22 nødområder i de danske farvande, men den formelle udpegning og udarbejdelsen af planerne er endnu ikke sket. Nødområderne har dog fungeret efter hensigten, idet Søværnets Operative Kommando i flere tilfælde har anbefalet skibe at søge til et forhåndsudpeget nødområde. De forhåndsudpegede nødområder er også optaget i Søværnets Operative Kommandos beredskabsplan.

Lovforslaget vil skabe klar hjemmel til at udpege nødområder og fastsætte regler om udarbejdelse af planerne. Forslaget muliggør dermed den endelige udpegning af nødområderne.

Udkast til nødområdeplaner er i øjeblikket under udarbejdelse og forventes at foreligge samtidig med fremsættelsen af lovforslaget og vil derfor kunne træde i kraft samtidig med lovforslaget. En bekendtgørelse, der endeligt udpeger nødområder i danske farvande og samtidig fastsætter generelle regler om indholdet af nødområdeplanerne, vil blive udstedt samtidig med den foreslåede ikrafttræden af lovforslaget.

2. Udvidet mulighed for autorisation af klassifikationsselskaber

Formålet med lovforslaget er herudover at udvide miljøministerens mulighed for at autorisere klassifikationsselskaber til på ministerens vegne at foretage syn og inspektion af skibe med hensyn til forhold, der er omfattet af havmiljøloven.

Ved lov nr. 474 af 31. maj 2006 blev der i havmiljøloven indsat en ny bestemmelse (§ 48 a), der giver miljøministeren bemyndigelse til at autorisere klassifikationsselskaber til at udføre syns- og certificeringsopgaver på vegne af miljøministeren i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets (EF) forordning nr. 782/03 af 14. april 2003 om forbud mod organiske tinforbindelser på skibe (bundmaling på skibe). Miljøministeren har endnu ikke udnyttet bemyndigelsen. Bemyndigelsen forventes anvendt, når reglerne i ovennævnte forordning skal justeres i forbindelse med at AFS-konventionen (den internationale konvention om kontrol af skadelige antibegrønningssystemer på skibe) træder i kraft den 17. september 2008.

Indsættelsen af bestemmelsen i 2006 tog alene sigte på autorisation af klassifikationsselskaber i forbindelse med syn og certificering med hensyn til bundmaling på skibe. Med henblik på at fremtids sikre bestemmelsen – så den udover bundmaling vil kunne udmøntes f.eks. i forbindelse med regler for brændstoffer og ballastvand – foreslås miljøministerens mulighed for at kunne autorisere klassifikationsselskaber udvidet til også at omfatte andre regulerede områder under havmiljøloven, bl.a. for at kunne varetage forpligtelser i henhold til internationale regler på området, herunder MARPOL (den internationale konvention 1973/78 om forebyggelse af forurening fra skibe), f.eks. med henblik på at syne og certificere danske skibe i udlandet.

3. Optagning og påvirkning af havbundsmateriale (sedimenter)

I forbindelse med kommunalreformen overgik flere opgaver på miljøområdet fra amterne til kommunerne. I forhold til optagning og påvirkning af havbundsmateriale (sediment) har det vist sig, at der opstod et uhensigtsmæssigt kompetenceoverlap mellem havmiljøloven og miljøbeskyttelsesloven og dermed også mellem miljøministeren (i praksis de statslige Miljøcentre Århus, Odense og Roskilde) og kommunalbestyrelserne med hensyn til at fastsætte vilkår og meddele tilladelse på området.

Dette kompetence- og myndighedsoverlap foreslås afhjulpnet ved at ophæve miljøministerens kompetence i havmiljøloven til at fastsætte vilkår om optagning i forbindelse med anden bortskaffelse af havbundsmateriale end dumpning.

På denne måde samles kompetencen til at fastsætte vilkår om optagning til alt andet end dumpning hos én myndighed, dvs. kommunalbestyrelsen.

5. Indgreb over for skibe og platforme ved overtrædelser af regler om luftforurening

Lovforslaget indeholder også enkelte forslag, der har til formål at udvide allerede eksisterende håndhævelses- og straffebestemmelser til også at omfatte overtrædelse af regler om skibes og platformes udledninger til luften.

Luftforurening fra skibe er en vigtig kilde til partikelforurening og syrerregn og disse udledninger medvirker mere til forureningen på land end på selve havmiljøet. Enkelte af de generelle bestemmelser i havmiljøloven, fx forbud mod dumpning og udtømning af olie omfatter imidlertid alene overtrædelser, der medfører skade på havmiljøet.

Med lovforslaget foreslås det, at enkelte håndhævelses- og straffebestemmelser udvides til også at kunne anvendes i sager om overtrædelse af regler, der vedrører forurening af luften. Miljøministeren foreslås tillagt kompetencen. Denne foreslåede kompetence kan i medfør af havmiljøloven delegeres til blandt andet andre statslige myndigheder efter forhandling med vedkommende minister. Udover denne udvidelse vedrørende luftforurening foreslås der ikke øvrige indholdsmæssige ændringer i de berørte håndhævelses- og straffebestemmelser.

Særlig 5-årig forældelse af overtrædelse af havmiljøloven og andre love på Miljøministeriets område

Endelig er formålet med lovforslaget at indføre en særlig forældelsesfrist på 5 år for visse overtrædelser af havmiljøloven, herunder bestemmelserne om forbud mod skibe og platformes udtømning af olie, flydende skadelige stoffer, affald og kloakspildevand samt reglerne om udledning til luften.

En tilsvarende forældelsesfrist gælder i flere andre love på Miljøministeriets område, herunder miljøbeskyttelsesloven, jordforureningsloven og naturbeskyttelsesloven.

På havmiljølovens område er det almindelige udgangspunkt for forældelse 2 år. Foreligger der ved en overtrædelse af havmiljøloven skærpende omstændigheder kan straffen stige til fængsel i 2 år, og i et sådant tilfælde vil forældelsesfristen være 5 år.

Baggrunden for den foreslåede forlængede frist er bl.a., at der ofte er tale om overtrædelser med en beskeden opdagelsesrisiko, der derfor ofte opdages sent, f.eks. ved ulovlig udtømning af affald og ulovlig dumpning af stoffer eller materialer m.v. Formålet er således at sikre den nødvendige tid for myndighedernes administrative behandling af straffesagerne, f.eks. tekniske undersøgelser foretaget af tilsynsmyndighederne og efterfølgende efterforskning hos politiet samt anklagemyndighedens forberedelse mv.